

Zaterdag 7 december 1918 – ochtendeditie

Nederland en België.

Men meldt aan een Amsterdams correspondentiebureau uit Brussel: De Cercle Maritime te Brussel heeft in een algemene vergadering een motie aangenomen na een redevoering in van de heer Delleur, burgemeester van Watermaal-Bosvoorde, Leneau, Dubrucq en Dvesse, waaraan het volgende is ontleend:

- overwegende, dat de toekomstige vrede de territoriale rechten van alle volkeren zal moeten waarborgen;
- overwegende, dat België ten allen tijde heeft geëist het bezit van de Schelde, de zeeweg van Antwerpen-Brussel en het kanaal Gent-Terneuzen, welke geheel onder toezicht van de Belgische regering komen, teneinde de noodzakelijke wegen voor de scheepvaart te hebben;
- overwegende, dat het traditionele artikel van 1891 aan Holland het recht geeft in geval van oorlog of oorlogsgevaar de bakens, boeien enzovoort zonder toestemming van België weg te halen;
- overwegende, dat het gebied van Maastricht over geringe afstand het kanaal Luik-Antwerpen omvat en een ernstige belemmering is voor de Belgische binnenscheepvaart;
- overwegende, dat het economisch belang van Zeeuws Vlaanderen gediend zou zijn door aansluiting bij België, waarvan het in 1648 is gescheiden;
- overwegende de welbekende gevoelens van sympathie bij de Maastrichtse bevolking voor België gekoesterd;
- het nodig achtend, dat deze kwesties ter vredesconferentie behandeld zullen worden, waarbij de aan Holland te verlenen compensatie gelijktijdig besproken zou kunnen worden, acht de Cercle het wenselijk, dat de kanalisatie van de Maas bevolen zal

worden, overeenkomstig het plan van de officiële commissie, gevormd in mei 1906.

De Cercle wijst op het internationale karakter van de hier betrokken scheepvaart en stelt voor de volgende veranderingen van de Hollands-Belgische grens:

1. De Scheldearm genaamd de Hont, wordt geheel Belgisch gebied.
2. Zeeuws Vlaanderen, gelegen tussen deze arm en Vlaanderen, wordt bij België gevoegd.
3. Het Hollandse gebied tussen de bocht van de Maas en het gebied van Maastricht wordt Belgisch gebied.
4. Als compensatie zal in het belang van Holland de kanalisatie van de Maas tussen Visé en Venlo worden doorgevoerd overeenkomstig de conclusie van de officiële Hollands-Belgische commissie.
5. De toekomstige grenslijn zal worden teruggebracht tot de toekomstige bocht van het Maaskanaal, zoals het is geprojecteerd door de genoemde commissie.
6. De nodige voorwaarden zullen worden opgesteld, om in het gebied van dit deel der Maas toekomstige afwijkingen, evenals kleine eilanden tussen deze afwijkingen en de stroom te neutraliseren.

Besloten werd deze motie en de bijgevoegde rapporten ter kennis te brengen van het ministerie van buitenlandse zaken, met verzoek aan een en ander op de vredesconferentie ter tafel te brengen.

Men seint ons uit Brussel, dat de kamer van koophandel daar bovenstaande kwestie besproken. Het lid, de heer Vleminckx, heeft er nog voorgesteld als nieuwe eis aan het lijstje toe te voegen de eilanden Zuid-Beveland en Walcheren.

Deze kwestie is naar de desbetreffende commissie verwezen.

Onze correspondent seint hierbij, dat zowel de kamer van koophandel als de Cercle Maritime besloten verenigingen zijn; in de officiële kringen oefent men op die beweging geen invloed uit.

Krijgsgevangenen.

Te Enschede zijn gisteren 900 Franse en 150 Belgische krijgsgevangenen aangekomen en verder groepjes enkelingen. In de loop van de dag vertrokken er 1000 Fransen naar Vlissingen, 1000 naar de Vlasakkers bij Amersfoort, 1000 naar Millingen en 250 Belgen naar Zeist.

Te Hansweert is gisteren een transport aangekomen van 1000 Franse krijgsgevangenen uit Duitsland. Ze werden met drie lichterschepen naar Antwerpen vervoerd.

Men meldt ons uit Zevenaar:

Hedenmorgen om 9 u 45 vertrokken ruim 100 Engelse krijgsgevangenen van hier naar Rotterdam, om 11 u per extra trein 1150 Fransen naar Dordrecht, om 2 uur per extra trein 300 Belgen en 500 Fransen naar Nijmegen.

De Nederlanders in Brussel.

Onze correspondent schrijft:

De Nederlandse verenigingen in Brussel, namelijk de Nederlandse Vereniging van Weldadigheid, de Nederlandse Kamer van Koophandel, de Nederlandse Vereniging, de Nederlandse Vereniging Ons Vaderland en de Nederlandse Vereniging Limburgia, hebben, als vertegenwoordigers van de Nederlandse kolonie te Brussel, een brief van gelukwens aan de burgemeester gezonden ter gelegenheid van

zijn behouden terugkeer. De heer Max heeft in een hartelijk schrijven bedankt en verklaard, dat de gelukwensen van de in België gevestigde Nederlanders hem bijzonder aangenaam hebben getroffen.

Dezelfde verenigingen hebben aan de leden van de kolonie een oproep gezonden met het doel, hen de gelegenheid te geven om uiting te geven aan hun gevoelens van dankbaarheid voor de hen verleende gastvrijheid en om gelden bijeen te brengen voor een huldebetuiging aan het Belgische vorstenpaar. Deze oproep heeft bij rijk en arm veel succes.

Het bestuur der Nederlandse vereniging van weldadigheid heeft aan koningin Elizabeth een bloemenhulde gebracht en voor de kinderen der armen de Sinterklaasdag terug tot een feestdag gemaakt door uitdeling van speelgoed en speculaas.

Het Belgisch koninklijk paar te Parijs.

Parijs, 6 december. (Vervolg van het telegram in ons avondblad). Na de toast van Poincaré bij het gastmaal in het Elysée heeft Koning Albert hem bedankt voor diens woorden namens zichzelf, namens zijn land en namens het leger. Hij zegde, dat België steeds nauw aan Frankrijk verbonden was in de reusachtige strijd, welke geworden is de strijd voor de verdediging van het recht tegenover de aanmatigende ondernemingen der mogendheden, die zich reeds lange tijd hadden voorbereid tot de aanval. Frankrijk, zegde de koning, had in deze oorlog de eerste plaats ingenomen. De koning verheerlijkte het Franse leger, de aanvoerders, speciaal Foch, wiens naam in de geschiedenis zal worden gebeiteld tussen de namen der beroemdste mannen. De waardige houding van het Franse volk was belichaamd in de grote figuur van Foch, waarin heel Frankrijk de geest van alle Fransen herkende.

Clemenceau werd met Foch een van de bewerkers der bevrijding van de wereld. De koning besloot aldus:

"De president heeft de eer gehad Frankrijk te besturen in de dagen van ellende en ik breng u de oprechte hulde en dankbaarheid van het Belgische volk over. Het is mij een grote eer u hier weer te vinden na de ontmoetingen in de uren van angst en verschrikking in de duinen van Nieuwpoort of de vlakten van Vlaanderen, dicht achter de linies.

Terwijl het kanon donderde zijt ge mij en de koningin daar uw sympathie komen betuigen. We zijn er dankbaar voor.

Parijs, 6 december. De koning en prins Leopold hebben het Belgische tehuis in Courtevoie bezocht, waar ouden van dagen, Belgische soldaten en Franse gewonden zijn ondergebracht. Koning Albert onderhield zich met de verpleegden en werd overal geestdriftig begroet.

Parijs, 6 december. De koning en de koningin der Belgen hebben aangezeten bij een middagmaal in het gebouw van het ministerie van buitenlandse zaken.

Daarna zijn ze, hartelijk toegejuicht, naar het stadhuis gegaan, waar hen opnieuw een ontvangst was bereid. De voorzitter van de gemeenteraad vertolkte de gevoelens der bevolking en wenste hen een eerbiedig welkom.

De prefect van het departement der Seine seinde dat Parijs door de vreugdekreten weerklink levert op de blijde klokkenspelen, die de triomfantelijke terugkeer der soevereinen in de steden van Vlaanderen en Brabant hebben ontvangen.

De koning roemde, dankend, de stad Parijs, waar gedurende vier jaar driftiger dan ooit het hart van Frankrijk klopte, toen zeker van zijn lot,

thans zegevierend. Ten slotte wenste hij de stad grootheid en voorspoed.

Daarna werd het tweede ontbijt, door de stad Parijs aangeboden, aangericht. Er werden geestdriftige toosten uitgesproken.

Parijs, 6 december. De Belgische koningin heeft met mevrouw Poincaré het hospitaal Cochin bezocht. Ze werd zeer warm toegejuicht door de gewonden, wie ze de hand drukte en opbeurende woorden toevoegde.

Parijs, 6 december. De Homme Libre, die de redevoeringen bespreekt, welke in het Elysée zijn gewisseld, schrijft: Koning Albert en zijn volk kunnen verzekerd zijn, dat ons land zich altijd de heldhaftige opoffering van België zal herinneren. Er is een grote rekening tussen België en ons geopend, doch het is een rekening van wederzijds vertrouwen. Ze zal nooit worden afbetaald, daar de solidariteit, welke in de dagen van tegenspoed is gesloten en in de uren der overwinning plechtig is beklonken, nooit zal ophouden te bestaan.

Het Journal schrijft: Beide sprekers hebben met een zelfde kracht de overoude neutraliteit afgewezen. De beloften van Poincaré betreffende de aan België te verlenen steun om de rang te bekleden, welke het in de wereld toekomt, bezitten de duidelijkheid en de kracht van toon, waarvan de Belgen de waarde zullen waarderen, in afwachting van de bevestiging door daden.

Parijs, 6 december. Alle bladen geven uiting aan hun voldoening over de gelegenheid, welke aan het Franse volk is geboden, om van zijn dankbaarheid jegens het Belgische volk te getuigen.

Het Petit Journal, dat melding maakt van de geestdriftige toejuichingen, waarmee de koning van België is verwelkomd, zegt,

dat deze groeten tot de eigen persoon van zijne majesteit en tot zijn leger waren gericht, tot "de heldhaftige soldaten en de vorst, die in de historie de verpersoonlijking zal zijn van de grote zaak, welke Frankrijk boven alles lief heeft: de vrijheid."

Het Journal legt er de nadruk op, dat de solidariteit tussen de Fransen en Belgen na de overwinning als tevoren blijft bestaan en dat de beide naties tot elkaar worden aangetrokken niet slechts door gemeenschappelijke gevoelens, doch door gemeenschappelijke belangen. België, dat van zijn neutraliteit is bevrijd, is begonnen zijn nationale soevereiniteit te gebruiken door zijn solidariteit met Frankrijk af te kondigen. Frankrijk zal nooit de diensten vergeten, die Koning Albert en zijn volk hebben bewezen.

De Echo de Paris schrijft naar aanleiding van het bezoek: wij moeten onze hele diplomatie herzien nu dat België zijn soevereiniteit en onafhankelijkheid heeft herkrege. Dit is een van de grote voordelen, die de oorlog ons heeft gebracht. Laten we er voor zorgen dat wij er gebruik van maken in de vorm van een militair, economisch en politiek verbond, dat Parijs, Londen en Brussel verenigt. Het is de opdracht van onze diplomaten deze gewichtige taak op de vredesconferentie te vervullen.

De koning van Engeland in België.

Bergen, 5 december. De koning van Engeland en de prins van Wales zijn hier per auto aangekomen. Bij het betreden van het grote marktplein deed de koning te voet de ronde over het plein, onder geestdriftige toejuichingen van de menigte en de Engelse en Canadese soldaten. Daarna vertrok de koning per auto in de richting van Brussel.

De Gentse hogeschool.

Gent, 6 december. De gemeenteraad heeft met acht blanco stemmen een motie aangenomen, die de wens uitspreekt, de Duitse activistische hogeschool onverwijld en grondig op te ruimen, de Franse Universiteit te Gent dadelijk plechtig te herstellen en te trachten te bewerken, dat de kwestie van de Vlaamse hogeschool in het aanstaande wetgevende tijdperk in behandeling zou komen.

De houding der Belgische socialisten.

Brussel, 6 december. In een socialistische vergadering heeft de socialistische minister van levensmiddelenvoorziening Wauters verklaard, na te hebben herinnerd aan de positie der arbeiders op 4 augustus 1914 en na de strijd voor het algemeen kiesrecht, dat toen de ramp over de hoofden der Belgen losbarstte, het gehele land verenigd was voor de verdediging van de vrijheid, welke sedert de Franse revolutie was veroverd. De minister herdacht de sombere dagen der Duitse bezetting. De overwinning is groter dan men had gehoopt: de democratie zegeviert overal. We moeten verhinderen dat de overblijfselen van het imperialisme zich opnieuw ontwikkelen.

Na van de problemen te hebben gewaagd, welke moeten worden opgelost om België op elk gebied weer op te heffen, besloot Wauters met de bedenking dat de emancipatie der arbeiders het werk der arbeiders zelf moet zijn.

Minister Vandervelde verklaarde dat het enig streven der socialistische ministers is het werk van hun voorgangers te voltooien. Wij moeten België opnieuw maken. De arbeidersklasse is in staat hetgeen ze wenst, te verwezenlijken. We zijn niet alleen. Frankrijk en Engeland zijn er, en Duitsland dat heden een grote republiek is, en Rusland is er. We zullen weldra het tijdvak van het recht en de broederschap ingaan.

Kamiel Huysmans sprak de hoop uit dat het binnen enige weken mogelijk zal zijn de Internationale, krachtiger dan ooit, weer op te bouwen, welke een wereld zonder uitbuiting en zonder oorlog zou vormen. (Een stem: zonder Scheidemann!)

Een ontploffing.

Gent, 6 december. De as van een locomotief, welke zich in het station van Wetteren bevond, heeft een brand veroorzaakt, welke ten gevolge had dat een bom ontplofte, die de Duitsers onder de rails hadden gelegd. Er werden 10 personen gedood en talrijke gewond. De materiële schade is belangrijk.

Zaterdag 7 december 1918 – avondeditie

De Temps tegen Nederland inzake de Scheldekwestie en Limburg.

Naar De Telegraaf uit Parijs verneemt bevat de Temps van 6 december een artikel over de waarborgen, die de toekomstige vrede aan België moet geven.

De Temps beweert, dat Nederland zelf het vraagstuk ter sprake gebracht heeft door een nota, welke de Belgische gezant te Den Haag op 3 augustus 1914 's avonds ontving. De Nederlandse autoriteiten, gaat de Temps verder, stelden op de Schelde de oorlogsbetonning in, dit wil zeggen doofden de lichten en beletten de vaart 's nachts. Het zou nog mogelijk zijn de Schelde overdag op te varen naar Antwerpen, verklaarde de Nederlandse regering, maar alleen met Nederlandse loodsen. Antwerpen, het centrum van de Belgische verdedigingsstelsels, was dus afgesloten van de zee.

De nota, die deze sluiting aankondigde, werd op de dag van de afloop van het Duitse ultimatum overhandigd en vóór de Duitse troepen België waren binnengevallen.

Het is dus duidelijk, dat dit besluit van Nederland onder Duitse druk genomen was.

De Temps zegt verder: nu de Berlijnse regering zich gereed maakt om de geheime documenten over de oorzaken van de oorlog te publiceren, zou de Haagse regering misschien verstandig handelen met de documenten te publiceren, waarin Willem of zijn regering of zijn generale staf de wensen van Duitsland aan Nederland overbrachten. Men zou willen weten, op welk tijdstip en onder welke omstandigheden toen beloofd werd, dat de Duitse legers het Nederlandse grondgebied zouden eerbiedigen.

Ook zou men willen weten, op welke datum en onder welke vorm Duitsland de sluiting van de Schelde geëist heeft. Als deze ontwikkelingen overeenkomen met wat wij veronderstellen, zouden zij een tweeledig voordeel hebben. Ze zouden de persoonlijke verantwoordelijkheid van de Nederlandse ministers verlichten en ze zouden nauwkeurig de door Duitsland gevolgde politiek omschrijven.

In het belang van Nederland zelf, dat wij ter wille van onze vriendschap steeds ontzien hebben, zou het beter zijn, dat er uit Den Haag klaarheid kwam en dat deze zo spoedig mogelijk kwam.

De Temps beperkt zich niet tot de Scheldekwestie. Bij het bespreken van het Limburgse vraagstuk, zegt het blad, dat men het onrecht moet herstellen, dat in 1830 aan België is aangedaan. Het blad herinnert aan de politiek van Louis Philippe, die protesteerde tegen het afstaan van Limburg aan Nederland, zeggende dat het niet voldoende was de citadel van Antwerpen door de Nederlanders te

doen ontruimen, wanneer deze ontruiming vergezeld ging van het behoud door de koning van Maastricht, Stevensweert en Venlo, dit wil zeggen van de linie der Benedenmaas, die België tegen Duitse aanvallen beschermt en waarvan de inwoners door hun zeden, gewoonten en meningen aan België gehecht zijn, hoewel ze inderdaad vroeger deel uitmaakten van Nederland.

De Temps besluit met de opmerking, dat Poincaré in zijn toost, toen hij aan België de "voldoening beloofde, waarop het recht heeft door zijn langdurig lijden" eenvoudig de nationale traditie ontwikkelde.

Bij deze felle onverhoedse aanval van het grote Franse blad is het van belang in herinnering te brengen, wat ons drie maanden geleden – dus voordat de overwinning der geallieerden een feit geworden was – hier te lande van Franse zijde verklaard werd.

In ons ochtendblad van 10 september namen wij de verklaringen op van "een bevoegde persoonlijkheid van Franse zijde, die in augustus in Parijs vertoefde en er zich met de leidende mannen onderhield".

Deze bevoegde Franse persoonlijkheid legde met nadruk uit, dat de overwinning der geallieerden ook in het belang der onzijdigen zou zijn en het stuk in ons ochtendblad van 10 september vervolgt dan:

"Onze zegsman zegde dat laatste met een aandrang, waaruit wij bemerkten, dat hij niet begreep hoe de onzijdigen hier nog aan konden twijfelen en hoe ook bijzonderlijk Nederland hier aan kon twijfelen. Daarom zegden wij hem, dat men er zich vanwege zekere plannen der geallieerden, en vanwege zekere van geallieerde zijde wel geuite eisen of denkbeelden, toch niet over kon verwonderen, dat in de onzijdige landen, bijzonderlijk ook in Nederland, verscheidene personen er niet zo heel gerust op waren, dat een beslissende overwinning door de wapens ook de entente niet zou

kunnen brengen tot daden in strijd met rechtvaardigheid, tot rechtsaantasting ook tegenover de onzijdigen.

Met beslistheid kwam onze zegsman hier tegen op. Hij besloot aldus: "Hoe zou de entente, die werkelijk een vrede van recht en rechtvaardigheid wil, die vrede kunnen inleiden door een daad van onrechtvaardigheid, door een rechtsaantasting ten opzichte van een onzijdig land, van enig onzijdig land! Ik kan u verzekeren, dat dit niet het geval zal zijn. En ik weet in deze in de geest van de leiders der entente te kunnen spreken. De onzijdigen kunnen vertrouwen hebben in de vrede, die de overwinning der entente zal brengen".

Wil de Temps reeds zo spoedig, in de roes der overwinning, de edele gedachten en opvattingen verloochenen, die Frankrijk in de bange uren, die het doormaakte, met zoveel nadruk verkondigde?

De Belgische pers.

De Belgische pers gaat voort haar belangstelling te schenken aan dingen, die ons land betreffen. De Belgische bladen, vandaag door ons ontvangen, bevatten terug heel wat kolommen druk naar aanleiding van de doortocht van Duitse troepen door Limburg, die wij met ons hoofdartikel van donderdag beantwoord achten.

Verder wijdt La Libre Belgique een artikel aan: de "kwestie" van Hollands Limburg. De Indépendance Belge en de (Antwerpse) Matin achten het ogenblik gekomen om over de Schelde te schrijven. La Métropole, La Gazette en Le Matin bevatten een uit dezelfde bron uit Londen afkomstig telegram naar aanleiding van de doortocht van Duitse troepen door Limburg, waarvan het laatste gedeelte als volgt luidt:

"Nederland heeft dus aan 200.000 (Duitse) gevangenen (! Redactie NRC) toegestaan te ontsnappen, terwijl de oorlog niet geëindigd is.

Indien de vijandelikheden morgen hervat werden (hetgeen echter ten gevolge van de wapenstilstandsvoorwaarden onmogelijk is. Redactie NRC) zouden die 200.000 man de wapens tegen België weer op kunnen nemen. (Ze zijn hier te lande ontwapend. Redactie NRC).

"Tweemaal is Nederland bedreigd meegesleept te worden in het wereldconflict, in 1914 en 1916.

"Iedere keer heeft de (Nederlandse) regering, in plaats van de elementaire voorzorgsmaatregelen te nemen om de (Nederlandse) grenzen te bezetten, alle troepen, die zich in Limburg bevonden, teruggeroepen, aldus het veld vrij latend aan de mogelijke Duitse indringer.

"Het zijn al deze gediensigheden, die de bondgenoten thans aan de Nederlandse regering verwijten en een zekere diplomatieke spanning is er blijkbaar het resultaat van."

Men ziet hieruit, dat de Belgische pers dringend behoefte heeft aan een betere inlichtingendienst.

Het ergste maakt het vandaag wel La libre Belgique. Het blad kan thans nog schrijven, dat de twijfel aan het trekken van Duitse troepen door Nederlands Limburg in augustus 1914 nooit geheel is weggenomen, terwijl het in hetzelfde artikel herinnert aan de officiële tegenspraak hieromtrent van het Nederlandse gezantschap te Brussel, die burgemeester Max de 25e augustus 1914 op de muren van Brussel heeft laten aanpakken.

Juiste voorlichting van de Belgische pers over dingen, die Nederland betreffen, blijkt dus hoognodig. Vermelden wij in dit verband ten slotte nog, dat Bruxelles-Dépêches van haar bijzondere correspondent in ons land een artikel bevat: hoe Willem II naar

Amerongen ging, dat juist is en waarin met heel wat dwaze praatjes omtrent de komst van de ex-keizer wordt afgerekend.

Nederland en België (ingezonden stuk).

Hooggeachte redactie,

Ik kan mij niet weerhouden mijn grondige afkeer uit te spreken over de schaamteloze drijfverijen van enige franskiljonse Belgische bladen, tegenover uw land. Waarlijk, men zou zich moeten beginnen schamen Belg te zijn! Ik wil hier echter in het midden brengen, dat het Vlaamse volk aan die drijfverijen niet meedoet en dat het zich ten krachtigste zal verzetten tegen elke poging om Nederlands grondgebied in te palmen. Vlaanderen weet te goed wat het aan Nederland heeft, om zich te bezoedelen aan zulke laagheden. Het Vlaamse volk is geen ondankbaar en ook geen onrechtvaardig volk en ik ben er van overtuigd dat het bij stemming evenmin te vinden zou zijn voor annexatie van Nederlands gebied als de Zeeuwen en de Limburgers voor inlijving bij België.

De Vlaamse bladen protesteren thans tegen deze schandelijke aanslag. We kunnen van hieruit de Vlaamse pers niet geheel overzien, maar ik ben zeker dat al de bladen van het Vlaamse land zich zullen uitspreken als het "Laatste Nieuws" van Julius Hoste. Dat intussen ook andere bladen als de "Indépendance" en "Bruxelles Dépêches" meer bezadigde stukken drukken, stemt mij dankbaar en laat mij hopen dat de overmoed van de overwinningsroes ook bij de andere bladen zal bedaren.

Laten de Belgen gezamenlijk werken om de sympathie te behouden, die zij thans de ganse wereld door hebben verworven!

Hoogachtend,

Emiel Hullebroeck.

De Belgische koninklijke familie te Parijs.

Parijs, 6 december. De koning en de koningin der Belgen en de hertog van Brabant hebben vanavond om half acht Parijs verlaten. De Poincaré's hebben hen naar de trein gebracht, waar Clemenceau, tal van andere Franse ministers, de Engelse gezant en vele andere officiële personen aanwezig waren om van de Belgische gasten afscheid te nemen. Het publiek buiten het station bracht de vorstelijke personen een ovatie.

De Belgen te Aken.

Gelijk gemeld, heeft de Vorwärts, naar aanleiding van de strenge maatregelen te Aken genomen door de Belgische bezetter, geschreven, dat in de Poolse stad Slonim dezelfde proclamatie door de Duitsers is afgekondigd als nu door de Belgen in Aken. Naar onze lezer schrijft, is ook in België een soortgelijke proclamatie afgekondigd geweest door de Duitse majoor Dreckman en aangeplakt op de muren van de gemeente Grivegnée (Luik) op 3 september 1914.

Daar stond als punt acht in:

"J'exige que tous les civils qui circulent dans ma circonscription, principalement ceux des localités de Beyne-Heusay, Fléron, Bois de Breux, Grivegnée, témoignent de leur déférences envers les officiers allemands, en ôtant leur chapeau ou en portant la main à la tête comme pour le salut militaire. En cas de doute, on doit saluer tout militaire allemand. Celui qui ne 's exécute pas doit 's attendre à ce que les militaires allemands se fassent respecter par tous les moyens".

(Ik verlang, dat alle burgers, die in het gebied onder mijn bevel verkeren, met name in de plaatsen Beyne-Heusay, Fléron, Bois de Breux en Grivegnée, hun eerbied tegenover de Duitse officieren zullen doen blijken door het afnemen van de hoed of door de hand naar het hoofd te brengen bij wijze militair saluut. In geval van twijfel moet men iedere Duitse militair groeten. Wie hieraan niet voldoet, moet verwachten, dat de Duitse militairen zich door alle middelen ontzag zullen weten te verschaffen).

Oog om oog.

Onze correspondent te Parijs seint:

Majoor B., de militaire correspondent van de Exchange Telegraph, schrijft:

Er bestaan twee principiële opvattingen, waaromtrent alle bondgenoten overeenstemmen. De eerste is deze, dat de aanstichter van de oorlog en dus van al de ellende, die deze meegebracht heeft, gevonnist en gestraft moet worden. Dus moet Willem II gevonnist worden en we menen te weten, dat de geassocieerde regeringen reeds in beginsel besloten zijn om zijn uitlevering te vragen. Er schijnt trouwens in Nederland een stroming in de openbare mening te bestaan, die gunstig is aan die uitlevering.

De tweede opvatting is deze. De Duitsers zijn verantwoordelijk voor de oorlog en moeten er dus de kosten van dragen. Ze zullen dat niet geheel kunnen doen. In hoeverre ze wel zullen betalen, zal vastgesteld worden, maar één ding staat nu reeds vast en dat is dit: de Duitsers moeten in de eerste plaats de schade vergoeden, die ze aangericht hebben. De verwoeste gebieden van België en Noord Frankrijk moeten hun oude welvaart terugkrijgen en de Duitsers moeten daarvan geheel de kosten dragen, want het zou

monsterachtig en onduldbaar zijn, dat Duitsland, dat materieel niet geleden heeft, weer van de ene dag op de andere tot zijn industriële en commerciële welvaart van voor de oorlog terug zou keren, terwijl de verwoeste streken van Frankrijk en België jaren zullen behoeven om zich te herstellen. Geld alleen is hier niet voldoende, er is ook tijd nodig. Daarom is een logische oplossing geboden. Frankrijk en België behoren in het bezit van de linker Rijnsoever gesteld te worden, totdat de verwoeste streken geheel hersteld zullen zijn. Gedurende die periode zouden de mijnen en fabrieken van de rijke Rijnprovincies als losgeld dienst doen en ze zouden de mijnen en fabrieken vervangen, die de Duitsers stelselmatig verwoest hebben in het bezette gebied. Eerst op de dag, waarop niet slechts de mijnen en fabrieken in de herbouwde steden opnieuw in werking zullen zijn, maar waarop de industriële en commerciële welvaart precies dezelfde cijfers zal bereikt hebben als voor de oorlogsverklaring – op die dag eerst, maar geen dag vroeger, zouden de provincies aan de linker Rijnsoever vrijgelaten worden en tot Duitsland terugkeren.

President Wilson, die op de vredesconferentie zal verschijnen, enigszins met het aureool van een arbiter en die, gelijk bekend is, een voorstander is van een volkomen schadevergoeding, moest deze oplossing in overweging geven. Zij zou althans de verdienste hebben de Duitsers aan te sporen hun herstellings- en vergoedingswerk te verhaasten, daar zij hen een vast doel in uitzicht zou stellen.

Sir Auckland Geddes, de minister van nationale dienst, heeft in een rede te Plymouth gezegd, dat Engeland Duitsland niet kon toestaan in fabrieken te betalen, die de Engelse nijverheid zouden knauwen en de lonen omlaag drijven.

Duitsland kon betalen met al het goud, dat het had, en met grondstoffen; verder met arbeid voor het herstellen van de schone beemden van Frankrijk en België, die het vernield had.

België.

Het volgende document is de (Antwerpse) Volksgazet, dagblad der werklieden partij, in handen gekomen:

Berlijn, de 12^e april 1917.

De belangrijke mededeling van uw wel hooggeborene, gedateerd 11 maart 1917, omtrent het tot stand brengen van een "vereniging tot bevordering der Duits-Vlaamse betrekkingen, heb ik met vreugde begroet. Het streven van deze vereniging tot verstevigen der culturele betrekkingen tussen Duitsland en Vlaanderen op grondslag van taal en stamverwantschap, komt een, in vreedstijd niet algemeen erkend, nu echter met genoegzaam ondervonden belang tegemoet. Het opgestelde arbeidsprogramma, dat alle politieke doeleinden uitsluit, schijnt mij de juiste weg te zijn om het in Duitsland overal stijgende belang in de cultuur der Vlamingen te verheffen en te verdiepen. Ik wens de vereniging en haar leiders, dat hun inzichten met succes bekroond worden.

Hoogachtend,
(getekend) von Bethmann-Hollweg,

Aan de vereniging tot bevordering der Duits Vlaamse betrekkingen.
Voorzitter prof. dr. Joostens, regeringsraad, Düsseldorf,
Koningsplaats 6.

De Volksgazet noemt dit stuk een uiterst compromitterend document, dat ten overvloede het verband tussen de Duitse imperialistische politiek enerzijds en het activisme anderzijds bewijst.

Antwerpsche Tijdingen bevat een artikel onder het opschrift: De taak van morgen, waarin het blad uiteenzet wat er nu voor de stoffelijke

en zedelijke wederopbouw van België gedaan moet worden. Het laatste gedeelte van het artikel luidt aldus:

Wat valt al niet te verrichten?

Onze vernielde steden en dorpen uit zijn puinhopen doen herrijzen, de grote verkeersmiddelen: spoorwegen, waterlopen, wegen, bruggen, enzovoort, opnieuw in werking stellen, onze beschadigde of verdwenen kunstschaten herstellen of vervangen, orde brengen in ons ontredderd financiewezen, onze verbroken handelsbetrekkingen heraanknopen of nieuwe uitwegen zoeken voor de voortbrengselen van onze nijverheid, de spoorslag geven aan het ingewikkeld raderwerk van ons economisch leven, onze grote openbare diensten herinrichten, het bestaan verzekeren van onze duizenden oorlogsinvaliden – weduwen en wezen – onze sociale wetgeving herzien, wijzigingen toebrengen aan onze politieke wetgeving, enzovoort, enzovoort.

Het is, zoals men ziet, een reusachtige taak, die vele jaren van drukke arbeid zal vergen. Het is een arbeid waarmee niet mag gedraald worden, omdat hij onmiddellijk in verband staat met de redding van het diepbedroefde Belgische volk. Het betaamt dus dat alle ontwikkelde mensen, wie het volksbelang ter harte gaat, dat al wie zich met de studie van maatschappelijke vraagstukken bezighoudt, het zijne zou bijbrengen tot het wel gelukken van die grootse onderneming.